

K18 Karty Trendów

FILAR: KRYTYCYZM, POSTAWY ANTY

Trend: Krytycyzm, kryzys zaufania

Przykłady:

- Sukces Jerzego Zięby osiągnięty poprzez demaskowanie wielkiego spisku medycyny konwencjonalnej do spółki z przemysłem „big pharma”: prawdziwe i najbardziej skuteczne są jego zdaniem „ukryte terapie”, których sedno jest skrywane przed społeczeństwem („czego ci lekarz nie powie”), a dotychczasowa przekazywana przez lekarzy pacjentom wiedza to „naukowe kłamstwo”.
- Antyszczepionkowcy - walka z systemem: mobilizują się do wspólnego działania: „LESZNO !!! UWAGA !! Chcą Wam szczepić dziewczynki potwornie niebezpieczną szczepionką (HPV)”, „ALARM DLA CAŁEJ POLSKI!”. „Pozdrawiam Panie Jerzy jestem całym sercem z Wami i dumna z tego jak walczyacie!!!”.
- Dużą popularnością cieszą się grupy zrzeszające osoby chcące odejść od medycyny opartej na antybiotykach i środkach prosto z laboratorium, żeby powrócić „do korzeni”, tego czym leczyło dawniej. Zazwyczaj takie metody są bezpieczne i w najgorszym wypadku nie zadziałają.

Reguła:

- System chce nas oszukać, ma ukryte intencje. Zagrozeniem nie są już ukrywający się złodzieje czy oszuści, ale na przykład korporacje kontrolujące system, w którym żyjemy i podsuwające do akceptacji coraz to nowe regulaminy.

FILAR: KRYTYCYZM, POSTAWY ANTY

Trend: Kryzys więzi, wzorców

Przykłady:

- ekoprotest vs ekoterroryzm: protesty przeciwko zmianom w prawie łowieckim (możliwość polowań na gruntach prywatnych, wyrzucanie ludzi z lasu w trakcie polowania) - a po drugiej stronie mamy tych, którzy posługują się określeniem *ekoterroryzm* i uważają organizacje proekologiczne za bandę wariatów chcących zakłócić ich nawyki, wpłynąć na ich wolność.
- kryzys wzorca kariery w ramach istniejącego systemu - poszukiwanie nowych sposobów na karierę "poza systemem" - "dobrze płatne zawody bez studiów"
- kult porażki - nie tylko nie wstydzimy się naszych przegranych, wręcz chlubimy się nimi i przyłączamy się do cudzych

Reguła:

- Przestajemy być już bezkrytyczni wobec narzucanych kanonów i wzorców. Dystansujemy się od nich, chętniej włączamy się w akcje „anty” – przeciw przemocy, hejtowi, systemowi, ograniczaniu, nieograniczaniu, perfekcji, starości, młodości. Poszukujemy anty-wzorców oraz sposobów na hakowanie systemu, życie i sukces poza systemami.

FILAR: KRYTYCYZM, POSTAWY ANTY

Trend: Antyperfekcja

Przykłady:

- Red Lipstick Monster: najpopularniejsze zdjęcie najpopularniejszej w Polsce vlogerki urodowej Red Lipstick Monster to to, na którym pokazuje jak wygląda bez makijażu.
- Intuitive eating: intuicyjne odżywianie odrzuca pojęcie diety, a zakłada kierowanie się własną intuicją = jedz kiedy jesteś głodny, przestań kiedy się najesz. Idea takiego sposobu jedzenia (i stylu życia) wywiodła się z przekonania, że przez nakładanie sobie ograniczeń typu "nie będę jeść słodczy" nasz organizm bardziej ich się domaga. Do kosza idą wszelkie poradniki i książki o diecie oraz liczenie kalorii, ważna jest równowaga psychiczna.
- Wabi-sabi: najważniejszy trend wnętrzański. Słowo *wabi* = prostota, *sabi* = piękno wynikające z upływu czasu. Wabi-sabi to sztuka dostrzegania piękna w niedoskonałościach i akceptacji procesu dojrzewania i starzenia się. Ceni sobie prostotę, naturalne kolory, skromne wykończenia i rzemiosło. Elementy wyposażenia jakie charakteryzują ten styl są niejednokrotnie naruszone zębem czasu lub też z widocznymi oznakami zużycia. Rysy, zadrapania, surowość ścian są symbolem wpływającego czasu i użytkowania z miłością.

Reguła:

- Prawdziwe jest to, co niedoskonałe, prawdziwi są ludzie, którzy mają odwagę być naturalni, prawdziwie piękne przedmioty z charakterem nadanym zębem czasu. Nie ulegajmy reżyserowanym nakazom i zasadom. Bądźmy sobą, podążajmy za własnym widzeniem świata, samopoczuciem.

FILAR: PRAGMATYZACJA CODZIENNOŚCI

Trend: Równowaga

Przykłady:

- Dbanie o siebie to już nie tylko dieta pudełkowa czy siłowniowy reżim. Coraz więcej siłowni proponuje zajęcia z jogi w swojej „strefie fitness”, jako połączenie dbania o siebie w kategoriach ciała i duchowości.
- Terapia przez trening: praca nad kondycją psychiczną zaczęła być wiązana z wysiłkiem fizycznym. Trenowanie ciała to nie tylko uzyskiwanie dobrej sylwetki, ale przede wszystkim praca nad sobą: motywacją, pewnością siebie, poczuciem własnej wartości.
- Samorozwój: praca nad sobą i zdobywanie wiedzy jest koniecznością. Daje szczęście. Ważne aby odnaleźć czas i własną drogę. Już nie szukamy szczęścia, raczej dążymy do osiągnięcia spełnienia. W poszukiwaniu równowagi pomagają spotkania z trenerami, life-coachami, art-coachami, wyjazdy na tury poświęcone rozwojowi osobistemu.

Reguła:

- Coraz większą wagę przywiązujemy do rozwoju osobistego: ćwiczymy mózg, medytujemy, korzystamy z terapii, uczestniczymy w warsztatach, czy współpracujemy z coachami. Nie szcędzimy środków – uwagi, czasu i pieniędzy, aby inwestować w siebie i zachować balans. Tym bardziej, że nasze zdrowie zaczyna niejako określać nasz status w społeczeństwie.

FILAR: PRAGMATYZACJA CODZIENNOŚCI

Trend: Samodyscyplina

Przykłady:

- Wysiłek w postaci: wyjścia na siłownię przed świtem, niekupowania ubrań w sieciówkach (produkowanych w krajach rozwijających się), przygotowywania posiłków w domu, realizowania 2 kierunków studiów, pracy na pełny etat oraz byciu w różnych projektach.
- Powrót dobrej dyscypliny pojawia się w narracjach mówiących o wychowaniu ale i budowaniu relacji. Idea bezstresowego wychowania jest podważana jako szkodliwa. Szuka się metod pozytywnego, mądrego dyscyplinowania.
- Szafa kapsułowa: stwórz ściśle określony zestaw ubrań na każdy sezon (wiosna – lato lub jesień – zima), które można ze sobą niemal dowolnie łączyć tworząc kreacje na różne okazje, ALE - zmieść się w 37 elementach na CAŁY ROK!

Reguła:

- Wartością staje się dziś, nie to na co nas stać, ale to z czego jesteśmy w stanie zrezygnować i czego jesteśmy w stanie sobie odmówić. Liczy się umiar, podejmowane aktywności powinny być precyzyjnie wyselekcjonowane. Szczycimy się podjętym wysiłkiem: regularnymi porannymi wizytami na siłowni, zmniejszeniem ilości godzin spędzonych na social media, wypijanych kaw, czy alkoholu. W chaosie codzienności poszukujemy skutecznej efektywności.

FILAR: PRAGMATYZACJA CODZIENNOŚCI

Trend: Współdzielenie

Przykłady:

- Jadłodzielnie - dzielenie się jedzeniem.
- W wielu polskich miastach w okresie zimowym pojawiły się „wieszaki ciepła” z wywieszoną ciepłą odzieżą. Każdy potrzebujący może skorzystać, a każdy „oferent” może tam umieścić odzież bez zbędnych formalności. Czynne całą dobę, wystawiane w miejscach publicznych.
- F5 – magazyn dostępny jest nie tylko w prenumeracie, ale i „do poczytania” w miejscach publicznych oznaczonych na mapie.

Reguła:

- O tym co wokół nas zaczęliśmy myśleć bardziej holistycznie i proekologicznie. Rezygnujemy z nadmiaru posiadanych przedmiotów. Zamiast posiadać i przechowywać staramy się wypożyczać lub współdzielić (rowery miejskie, carsharing, wypożyczalnie samochodów). Do łask wraca zaradność, oszczędność i gospodarność: sami przygotowujemy posiłki, robimy przetwory, dzielimy się jedzeniem.

FILAR: PRAGMATYZACJA CODZIENNOŚCI

Trend: Planowanie i produktywność

Przykłady:

- Bullett journal (Bujo) - notatnik "z kropkami" do planowania, zapisywania celów i codziennych zadań, obserwowania i analizowania własnych upodobań, nawyków, emocji.
- paniswojegoczasu.pl - tworzymy społeczności wokół planowania i lifehackingu, wymieniając się użytecznymi narzędziami, sprytnymi pomysłami i trikami.
- WebHop TVN - płacimy czasem, np. oglądając reklamy w zamian za filmy w serwisach on-demand, czy dostęp do internetu

Reguła:

- Interesuje nas pełna kontrola czasu. Zarówno w pracy, jak i w życiu prywatnym, planujemy, wyznaczamy cele, rozpisujemy zadania i dbamy o to by nie marnować ani chwili. Używamy do tego masowo notatników i bulletbooków. Sięgamy po poradniki, filmy i artykuły uczące nas jak lepiej zorganizować i uprościć nasze życie. Uważamy, że tylko dobrze wykorzystany czas zapewni nam maksymalną produktywność. Nauczyliśmy się też, że czas i nasza uwaga to nie tylko pieniądze, ale i realna waluta, którą możemy wymienić na konkretne produkty i usługi.

FILAR: PRAGMATYZACJA CODZIENNOŚCI

Trend: Współdziałanie

Przykłady:

- Innowacje Otwarte - przedsiębiorstwa stosujące otwarty model innowacyjny pozyskują potrzebną wiedzę i innowacje w ramach budowanej sieci kontaktów (wyspecjalizowane instytucje badawcze, dostawcy, użytkownicy, klienci, a także konkurenci). Powinny także udostępniać swoje wynalazki, których nie wykorzystują, innym podmiotom na zasadzie sprzedaży licencji.
- DziewuchyDziewuchom, Girls Gone Tech, Sukces Pisany Szminką - kobiecy biznes mocno stawia na współpracę - wspieranie się, pomaganie, wzajemne promowanie.
- Wątek współpracy przenika do dziedzin "pozabiznesowych" - małżeńskie win-win, *kobiety w związkach: zamiast walczyć współpracujemy*, rywalizacja w szkole → "win-win at school"

Reguła:

- Zmienia się nasze podejście do zarządzania i prowadzenia projektów. Chętniej wymieniamy się wiedzą i współpracujemy (na zewnątrz i wewnątrz własnych organizacji). Staramy się szukać wspólnych zysków, synergii, wspólnych najlepszych rozwiązań, budować partnerskie relacje. Zmierzch "rekinów" i samotnych wojowników, nawet w SF coraz więcej "zespołowości".

FILAR: PRAGMATYZACJA CODZIENNOŚCI

Trend: Kontrola i bezpieczeństwo

Przykłady:

- afera dotycząca szczegółów współpracy Facebook z Cambridge Analytica
- zaklejanie kamery i głośników w laptopach i telefonach
- scoring - finansowy, ubezpieczeniowy, społeczny? - pytanie o balans bezpieczeństwa/wygody i wolności

Reguła:

- Redefiniujemy pojęcie bezpieczeństwa i prywatności. Szukamy nowych granic i gwarancji równowagi między bezpieczeństwem a wolnością. Częściej chcemy wiedzieć, jak wykorzystywane są nasze dane. Próbujemy kontrolować, komu je powierzamy. Pragniemy decydować czy i kiedy są od nas pobierane. Chcemy mieć poczucie, że mamy możliwość zastrzeżenia lub wycofania naszych danych – w przypadku zmiany zdania, doraźnej potrzeby, czy choćby śmierci.

FILAR: NOWE UTOPIE I IDEOLOGIZACJA

Trend: Utopia - lepszy świat

Przykłady:

- Nowy lepszy świat, lepsze jutro: *“Steve Jobs chciał waszych pieniędzy. Mark Zuckerberg pragnie wam pomóc udostępnić zdjęcia bobasów. Elon Musk zamierza uratować świat przed zagładą.”*
- Lepsze dziś – wschodnie, północne utopie. Mody: hygge, lagom. Panuje przekonanie, że narody północne odnalazły sposób na szczęście oraz równowagę oraz posiadają niewymuszony styl. Nawiązania do nordyckości i skandynawskości są nośnikami znaczeń takich jak jakość i umiar, zaś północny styl sprawia, że konsumpcja wydaje się bardziej świadoma i „minimalistyczna”.
- Lepsze dziś: siła roślin: roślinom w tekstach kultury przydaje się moc uspokajania skołatanych nerwów, wyciszania i uspokajania intensywnego tempa życia. Stąd motywy roślinne obecne w materiałach relaksacyjnych, wnętrzach mieszkań czy na tkaninach.
- Lepsze kiedyś: nostalgia zatacza “gęstsze” kręgi - wracamy już nie tylko do lat dziecińczych czy nastoletnich, ale i mniej odległych lat 90’ czy nawet 00’

Reguła:

- Poszukujemy antidotum na chaos, zabieganie, niepokój - pojawiające się utopie kuszą filozoficznym uporządkowaniem, emocjonalnym wyciszeniem, ustalonym porządkiem dającym ulgę w naszych zabieganych, krzykliwych czasach.

FILAR: NOWE UTOPIE I IDEOLOGIZACJA

Trend: Empowerment jednostki i grup, siła dla słabych

Przykłady:

- #metoo, Czarny Protest, magazyn Kosmos, sisterhood, dziewczyność - *Dziewczyńskość to buńczuczność, to swoboda i radość z bycia sobą, taki cudowny rodzaj swawoli, który pozwala ci się bawić społecznymi rolami i konwenansami.* Pojawia się wątek dziewczynek w nowych rolach – inżyniera, naukowca, mechanika.
- Wspieranie grup dyskryminowanych ze względu na wiek, niepełnosprawność, położenie społeczne/socjalne, geograficzne (ofiary wojen, terroryzmu) - akcje społeczne, charytatywne, organizowane przez indywidualne osoby - #wimieniu (Agata Grabowska)
- działania zwracające uwagę/utrzymujące uwagę na ważnych i trudnych miejscach, grupach ludzi - Kuchnia Konfliktu.

Reguła:

- Wierzymy, że grupy obecnie zepchnięte do narożnika, słabsze, borykające się z kłopotami mogą osiągnąć więcej, ale trzeba im w tym pomóc, podtrzymać w tym przekonaniu - ale także wesprzeć materialnie, finansowo. Wierzymy w szczerą, uczciwą pomoc i staramy się ją samodzielnie organizować, a przynajmniej wspierać finansowo wedle możliwości. Pomagamy przełamywać stereotypy.
- Uważamy, że biznes powinien się mocniej angażować w rozwiązywanie problemów społeczeństwa. Chcemy więcej o tym wiedzieć i móc łatwiej docierać do takich informacji.

FILAR: NOWE UTOPIE I IDEOLOGIZACJA

Trend: Poszukiwanie autorytetów

Przykłady:

- mikroinfluencerzy - nowa grupa autorytetów. W przeciwieństwie do influencerów nie są oni liderami, autorytetami ani celebrities. Ich kręgi dotarcia są mniejsze, ale audytorium wierniejsze i bardzo zaangażowane. Michał Szafranski, Michał Śliwiński, Aleksandra Budzyńska, Ariadna Wiczling, Ewelina Muc.
- marka osobista - jej kreowanie - to "ideologia wcielona", coraz więcej mówi się i pisze o świadomym kreowaniu marki osobistej, o strategii marki osobistej. Paweł Tkaczyk, Marek Jankowski, Joanna Malinowska – Parzydło.
- szeroka dyskusja o mentoringu jest przejawem poszukiwania autorytetów w dobie dewaluacji autorytetów "generalnych".

Reguła:

- Natura nie znosi próżni - w miejsce autorytetów ośmieszanych, podważanych - nadal potrzebujemy oparcia w ludziach, którym chcemy ufać. Jesteśmy skłonni wiele zaryzykować ufając ludziom, których uważamy za kompetentnych, rzetelnych, uczciwych. Zaufanie nie jest dawane "na zawsze" - autorytet musi się wykazać znajomością swojej dziedziny, rzetelnością. Autorytetem się bywa - dla różnych ludzi, w różnych obszarach.

FILAR: NOWE UTOPIE I IDEOLOGIZACJA

Trend: Ideologiczna/etyczna konsumpcja

Przykłady:

- “Nie kupuj trójek” - akcja niekupowania jajek oznaczonych kodem “3”, wycofanie 3jek z oferty Biedronki: etyczne zakupy - poszukiwanie informacji, gdzie są produkowane towary, które kupujemy
- #zwasnymkubkiem
- zmieniając siebie zmieniasz świat - zero waste, #niemarnuj

Reguła:

- W wielu obszarach życia nasila się wątek etycznego podejścia. To już nie tylko *Fair Trade* ale zakupy etyczne, przestrzeganie praw autorskich.

FILAR: LUDYCZNY EKSTREMALIZM

Trend: Rozrywka najniższych lotów

Przykłady:

- Filmowi „Botoks” (największy kinowy hit 2017 roku) zarzucane są brak reżyserii i bycie zlepkiem miernych scenek wycelowanych w najniższe gusta widzów, tymczasem odniósł potężny sukces finansowy.
- „Taniec z gwiazdami” zmiksowany został z Gangiem Albanii w postaci Popka pląsającego na parkiecie.
- Sławomir Zapała, który sam określa siebie gwiazdą rock polo, dostaje swój program w publicznej telewizji.

Reguła:

- Mainstreamowy sukces wymaga coraz to bardziej radykalnych środków. Niską rozrywkę udało się nam oswoić do tego stopnia, że nie trzeba się jej wstydzić – zawsze można powiedzieć, że oglądamy coś ironicznie, z zażenowaniem. Oglądamy i czekamy na więcej podobnie jak ci, którym podobało się to od samego początku. Afery, skandale i publicznie prowadzone wojny między twórcami internetowego contentu, „dramy” i „dymy” stały się codziennością polskiego YouTube’a i Instagrama. Okazują się świetnym generatorem klików świadczącym o dużym zainteresowaniu.

FILAR: LUDY CZNY EKSTREMALIZM

Trend: Interakcje totalne

Przykład:

- Popularne gry z gatunku battle royale (gdzie rzuceni na zmniejszające się terytorium walczymy o przetrwanie z 99 innymi graczami) oglądane są na Twitchu przez setki tysięcy graczy, którzy nie tylko pasywnie przyglądają się temu, co się dzieje, ale też podrzucają streamerom kreatywne wyzwania.
- Binge watching – wielogodzinne oglądanie serialu, bez przerw.

Reguła:

- Chcemy głęboko „zanurzać się” w tym, co dla zabawy robimy. Czerpiemy przyjemność z nieprzerwanego doświadczenia odcięcia od rzeczywistości i zanurzenia w świecie gry lub serialu.

FILAR: LUDYCZNY EKSTREMALIZM

Trend: Gusty ordynarne

Przykłady:

- Amatorskie anti-foodpornowe sesje zdjęciowe Krzysztofa Szufli publikowane na Facebooku, które zamiast wywoływać zachwyty sprawiają, że odechciewa nam się jeść.
- Rave'owe imprezy pod szyldem Wixapol S.A – na Facebooku, ale przede wszystkim taką zabawę „na miejscu”, o której zdaje się, że wiele sterylnych, przypudrowanych i ociekających blichtrzem imprez zapomniało.

Reguła:

- Po kulcie perfekcji i sukcesu nadszedł czas na detoks, w ramach którego wspólnie szukaliśmy piękna w niedoskonałościach i celebrowaliśmy porażki. Co dalej? Fascynacja tym, co ordynarne, brzydkie i amatorskie. Najbardziej szalonym bastionem ordynarności jest tzw. patostreaming, czyli youtube'owe relacje na żywo z libacji alkoholowych w polskich mieszkaniach oraz towarzyszące im wulgaryzmy i przemoc.

FILAR: LUDYCZNY EKSTREMALIZM

Trend: Satysfakcjonujące dziwactwa

Przykłady:

- W filmach z osobami czule coś do nas szepczącymi odnaleźliśmy stan ASMR (autonomous sensory meridian response), czyli po prostu – przyjemne mrowienie.
- Mukbangi, czyli streamy, w których je się na potęgę, okazały się zaskakująco przyjemnym antidotum na jedzenie w pojedynkę.
- Z kolei tag *oddly satisfying* pojawia się przy okazji transmisji z oczyszczania uszu z woskowiny oraz wyciskania jak największych pryszczki.

Reguła:

- Zobojętnieni standardowymi wyzwalaczami przyjemności szukamy ich tam, gdzie dotychczas się nie zapędzaliśmy.
- Kiedyś były to szkodliwe dla porządku społecznego (i ukrywane) dewiacje, potem budzące politowanie dziwactwa i fanaberie. Dzisiaj warto być „kinky”, przynajmniej w jakimś obszarze. Nie tylko dlatego, że skutecznie daje nam to satysfakcję, ale dlatego, że pozwala budować unikatowość naszych tożsamości.

FILAR: LUDYCZNY EKSTREMALIZM

Trend: Głębsza twórczość

Przykłady:

- Bezbeki – obrazki, z których śmiałyby się tzw. normik, ale kiedy wrzucimy je na odpowiednią facebookową grupę (np. Bezbekawkę) wywołują kolektywny cringe – stan zażenowania, który okazuje się całkiem satysfakcjonujący.
- Postmemy – obrazki, których śmieszność bazuje na tym, że jako odbiorcy, przyzwyczajeni do różnych memicznych konwencji, spodziewaliśmy się czegoś śmiesznego, czego akurat w tych obrazkach nie ma.
- *Copypasta (tekstowy mem) zaczynająca się od słów „Mój stary to fanatyk wędkarstwa”* została zekranizowana – film „Fanatyk” miał premierę w serwisie Showmax, w Wigilię 2017 roku. Główną rolę (fanatyka wędkarstwa) zagrał Piotr Cyrwus. Akcja zbiórki pieniędzy na ten cel na Polakpotrafi.pl po 10 godzinach od rozpoczęcia osiągnęła ponad 50 proc. celu minimalnego.
- EWRY NAJT Mandaryny - w 2018 roku nagle sobie o niej (i piosence, i Mandarynie) przypomnieliśmy, ale jest w tym skrajna ironia i pastisz.

Reguła:

- W cenie są „drugie dna”, ironia, podtekst, przekaz zawarty między wierszami. Poszukujemy „treści dla wtajemniczonych”, lubimy doszukiwać się „ukrytych” pozycji w menu restauracji, odkrywać nieodkryte.